

Hormajärvi-yhdistys ry

TOIMINTASUUNNITELMA

2021-2022

Kaudella 1.5.2021-30.4.2022, Hormajärvi-yhdistys ry. jatkaa toimintaansa Hormajärven vesiensuojelun ja vesiluonnon monimuotoisuuden edistämiseksi sekä järven vaikutuspiiriin kuuluvan alueen luonnonsuojelun ja asukkaiden yleisen viihtyvyyden puolesta.

Hormajärvi ei ole saavuttanut kansallisissa vesienhoitosuunnitelmissa määriteltyä hyvää ekologista tilaa, vaikka järven tila on parantunut. Jotta jatkotoimenpiteet voidaan suunnitella ja kohdentaa siten, että ne ovat tehokkaita ja vaikuttavia, on järven tilasta ja aiempien hoitotoimenpiteitten vaikutuksesta saatava tarkempi kuva, kuten **Hormajärven hoito- ja kunnostussuunnitelmassa** vuosille 2019-2027, on suositeltu. Tämän mukaisesti selvitetään syväneveden hapetuksen jatkotarve ja sen vaikutuksia Hormajärven yleiseen tilaan sekä hoitokalastuksen ja muiden kunnostustoimenpiteitten vaikutuksia ja kunnostustoimien jatkotarve.

Näiden selvitysten sekä jatkotoimenpiteitten tekemistä varten Hormajärvi-yhdistys ry. on saanut yhdessä Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry:n (LUVY) kanssa rahoitusta Vesiensuojelun tehostamisohjelmasta¹ vuosille 2020-2022. **Hormajärven vesistökuunnostus 2020-2022-hanke jatkuu suunnitelman mukaisesti.** Tehostamisohjelman rahoitus kattaa n. 50% selvitys- ja kunnostustoimenpiteitten kustannuksista näinä vuosina.

Hormajärvi-yhdistys ry ja Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry. (LUVY) ovat tehneet Hormajärven vesistökuunnostuksen vuoden 2020-2022 suoritettavien toimenpiteiden suunnittelusta ja toteutuksesta yhteistyösopimuksen, LUVY vastaa hankkeen toimenpiteiden toteutuksesta, hallinnoinnista ja maksuliikenteestä sekä raportoinnista Hormajärvi-yhdistykselle ja Uudenmaan ELYlle. Hanketta koskevat päätökset tehdään ohjausryhmässä, jossa Hormajärvi yhdistystä edustaa Anna-Stiina Heiskanen. LUVY raportoi marraskuussa 2021 hankkeen toteuman sekä budjettitilanteen. Lisäksi tarkennetaan tarvittaessa hankkeen v. 2022 suunnitelmia ja budjettia. Tammikuussa 2022 käydään läpi hankkeen vuosiraportti sekä talousluvut. Toukokuun 2022 loppuun mennessä LUVY raportoi hankkeen edistymisestä kevään tilanteesta toiminta- ja talousluvut eriteltyinä.

LUVY toimittaa vuoden 2021 mittaustulokset loka/marraskuussa 2021 ja alkuvuoden 2022 tulokset maaliskuu/ huhtikuussa. LUVYn edustaja esittelee hankkeen tuloksia ja johtopäätöksiä sekä alustavia suosituksia Hormajärvi-yhdistyksen vuosikokouksessa 2021, sekä hankkeen loppupäätelmät vuosikokouksessa 2022. Ohjausryhmä hyväksyy hankkeen raportit.

Hormajärvi-yhdistys vastaa rahoitusosuutensa (50%) lisäksi hapetuslaitteiden sähkölaskuista ja on tehnyt hapetuslaitteista tarvittavat sopimukset Vesi-Ekon kanssa vuosille 2020-2021. Hapetuksen

¹ <http://www.ely-keskus.fi/web/ely/avustukset-vesiensuojelun-tehostamisohjelman-toteuttamiseen>

urakoinnin kustannukset sisältyvät hankebudjettiin. Hapettimien urakoinnin jatkotarpeesta päätetään syyskuussa 2021.

Hormajärven vesistökuunnostushankkeen toimintasuunnitelma 2021-2022:

1. Hoitokalastuksen vaikutusten arviointi.

Selvitetään hoitokalastuksen vaikutuksia järven tilaan ja ravintoverkon rakenteeseen. Tarkennetaan kohdennetusti ravintoverkkokunnostuksen jatkoa Hormajärven kuunnostuskeinona. Hoitokalastuksesta pidetään edelleen taukoa.

Johtopäätökset kalaston sekä järven ravintoverkon rakenteen selvityksistä. Jatkotoimenpiteitten toteutuksen ja rahoituksen suunnittelu.

2. Kosteikkorakentamisen vaikutusten arviointi ja jatkon suunnittelu

Hormajärven valuma-alueelle on rakennettu kosteikkoja Paloniemeen vuonna 2008 ja Koivulan pellolle vuonna 2018, sekä aiemmin on parannettu ns. Mustalahden kosteikkoa. Myös virtaamahidasteita on rakennettu järveen laskeviin ojiin

Koivulan kosteikon ja Paloniemen ojien purkuvesien ravinnepitoisuuksien seuranta jatketaan. Syksyllä 2021 tehdään selvitys, minkä tyyppisiä kosteikkoja Hormajärven valuma-alueelle on jatkossa tarkoituksenmukaista rakentaa tai onko tarpeen kunnostaa ja parantaa jo olemassa olevia vanhoja kosteikkoalueita ja virtaamahidasteita. Selvitykseen perustuen tehdään mahdollisesti yhden lisäkosteikon ja/ tai virtaamahidasteiden rakentamisen suunnittelu ja muiden mahdollisten jatkotoimenpiteitten suunnittelu.

3. Hormajärven syvänehapetuksen vähentämisen vaikutusten arviointi ja seuranta.

Hormajärven läntisessä syvänteessä on ollut toiminnassa kaksi Mixos-hapetinta vuodesta 2008 alkaen. Hapettaminen on auttanut syvänteen pitämisessä hapellisena ja alusveden fosforipitoisuudet kohtuullisina, mutta vaikutusta ei ole voitu todentaa järven yleisessä ravinnetilassa. Hapettimet ovat olleet suljettuna 14.10. 2019 alkaen. Syvänteen happi- ja ravinnepitoisuuksia seurataan tihennetyllä näytteenotolla edelleen loppukesällä ja syksyllä 2021. Tehdään mittauksia myös itäisellä altaalla. Arvioidaan tarve hapetuksen jatkolle.

Hankkeessa tehdään yhteistyötä Hormajärven vesi- ja kalastusosakaskuntien kanssa erityisesti ravintoverkkokunnostuksen ja kalastus selvityksen yhteydessä.

Hormajärvi-yhdistyksen muu toiminta 2021-2022:

- **Tehostetaan varainhankintaa, lähetetään jäsenrekisterissä oleville henkilöille jäsenmaksu muistutuskirje.**
- **Jatketaan sinilevien esiintymisen tarkkailua läntisellä altaalla** ja tiedotetaan havainnoista yhdistyksen Facebook-sivuilla, Twitterissä (@Hormajarvi) sekä valtakunnallisen leväseurannan sivuilla Järvi & Meri Wikissä.
- **Kannustetaan jäsenistöä ja muita asukkaita omaehtoiseen järviluonnon suojeluun:**
  - **välttämään kovaäänistä moottoriveneilyä tai muuta moottoriurheilua**
  - välttämään lannoitteiden, kemikaalien, muovien ja jätteiden joutumista järveen.
  - huolehtimaan rantasaunojen jätevesistä asianmukaisesti.
  - palauttamaan isot emo-petokalat (kuten hauet) järveen (ks. kestävä kalastus).
  - kunnioittamaan pesiviä lintuja ja poikueita.

Lähetetään tietoa jäsenistölle, mitä kukin voi itse omilla toimillaan edistää Hormajärven hoitoa ja sen tilan parantamista (Hormajärven hoidon huoneentaulu 2021).

- **Tiedotetaan ajankohtaisista asioista ja tapahtumista sekä jaetaan tietoa** Hormajärven tilasta ja mittauksista yhdistyksen Facebook-sivuilla, Twitterissä (@Hormajarvi), jäsenkirjeillä 3-4

kertaa vuodessa ja www-sivuilla <http://www.hormajarvi.fi/>, jonka kautta myös jaetaan tutkimus/ selvitys raportteja.

- **Verkkosivu-uudistus:** Valmistellaan Hormajärvi yhdistyksen uudet verkkosivut, jotka tehdään selkeämmiksi ja helposti itse yhdistyksen hallituksen voimin ylläpidettäviksi ja päivitettäviksi. Uudet verkkosivut valmistuvat ja ne on avattu elokuussa 2021.
- **Tehostetaan yhteistyötä eri sidosryhmien kanssa,** kuten Hormajärven vesi- ja kalastusosakaskunnat, Uudenmaan ELY-keskus ja Lohjan kaupunki. kunnostustoimien tuki- ja rahoitusmalleja kehitetään yhdessä eri sidosryhmien kanssa. Pyritään jatkamaan ja edistämään yhteistyötä alan oppilaitosten (Livia, Helsingin yliopisto, yms.) kanssa. Osallistutaan Vesistökuunnostusverkoston² tapahtumiin ja seminaareihin ja hyödynnetään muiden toimijoiden kokemuksista.
- Hormajärvi-yhdistys ry. pyrkii edistämään maatalousneuvontaa osallistumalla sidosryhmänä LUVYn vetämiin verkostoitumishankkeisiin ja tiedottamaan valuma-alueen maanviljelijöille hyvistä maanparannusmenetelmistä.
- Hormajärvi-yhdistys osallistuu myös aktiivisesti Lohjan kaupungin kavasuunnitteluun, erityisesti koskien hulevesijärjestelmien ja sini-viher-infran suunnittelua alueella Paloniemi II. Lohjan kaupunki toteuttaa hulevesikosteikkojen suunnittelun ja rakentamisen alueelle.
- **Vuosikokous ja kesäjuhla** järjestetään loppukesällä 2022 ja **elokuun merkkituloet** sytytetään yhdistyksen aloitteesta elokuun viimeisenä lauantaina 2022.

Koekalastuksen saalista 22.7.2020. Kalojen pituudet mitattiin ja ne punnittiin (Kuva: AS Heiskanen)

² ks. vesistökuunnostusverkosto; <https://www.ymparisto.fi/vesistokunnostusverkosto>